

RESPECT

protocol

juni 2019

Inhoudsopgave

Inleiding	3
<i>Doel</i>	3
<i>Visie</i>	3
<i>Uitgangspunten</i>	4
Regels en afspraken	5
<i>Schoolregels</i>	5
<i>Sociale media</i>	5
Grensoverschrijdend gedrag	7
<i>Definitie grensoverschrijdend gedrag</i>	7
<i>Protocol bij grensoverschrijdend gedrag</i>	7
<i>Time-out</i>	8
<i>Weglopen</i>	9
Pesten	11
<i>Definities van plagen en pesten</i>	11
<i>Digitaal pesten</i>	11
<i>Pesten signaleren</i>	11
<i>Preventieve en curatieve aanpak</i>	12
<i>Vijfsporenaanpak</i>	13
<i>Protocol bij pesten</i>	14
<i>Aanpak bij digitaal pesten</i>	15
Contact	16
<i>Anti-pestcoördinatoren</i>	16
<i>Contactpersoon</i>	16
<i>GGD</i>	17

Inleiding

Doel

Het respectprotocol heeft als doel om alle leerlingen zich bij ons op school veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Het respectprotocol is er voor leerlingen, ouders en professionals en is gericht op het preventief en curatief handelen als het gaat om sociale veiligheid.

Visie

Op Klavertje vier dragen wij zorg voor een veilig klimaat voor al onze leerlingen. Van hier uit willen wij hen (samen met de ouders/verzorgers) begeleiden naar actieve burgers. We geven de leerlingen de basiskennis, vaardigheden en houding mee die ze nodig hebben om nu en straks actief mee te kunnen doen in de samenleving.

We gebruiken de methode **De Vreedzame School** die de school als een leer- en leefgemeenschap ziet. In deze wereld-in-het-klein leren leerlingen zichzelf kennen, omgaan met elkaar en zorg dragen voor de omgeving. Leerlingen voelen zich gezien en gehoord, komen op voor zichzelf en anderen en leren wat het betekent democratisch burger te zijn. Ze ervaren dat het uitmaakt dat ze er zijn, dat ze ertoe doen. Leerlingen leren complimentjes geven, hun behoeften uitspreken en conflicten oplossen. Het is een goede voorbereiding op het functioneren in de samenleving.

Helaas komt in deze mini-maatschappij ook pesten voor (net als in de echte wereld). We willen een veilige omgeving bieden voor alle leerlingen. Dat is de beste basis om goed te leren. Voor een goede sfeer op en rondom school hebben we een veiligheidsprotocol, dat te vinden is op onze website. Dit respectprotocol is daar onderdeel van. We willen elke vorm van pesten tegengaan. Ouders spelen hierin ook een belangrijke rol. Zij horen wat hun kind thuis vertelt en pesten gaat vaak door na schooltijd, zoals bij digitaal pesten.

Uitgangspunten

Het respectprotocol heeft als uitgangspunt voldoende ruimte te maken om respect, warmte en rust te realiseren. Daarbij zijn onderstaande punten van belang:

- Als pesten wordt gesignaleerd, ervaren we dat als een probleem op onze school, zowel voor de leerkrachten als de ouders en de leerlingen (de gepeste leerlingen, de pesters en de omstanders).
- De school heeft een inspanningsplicht om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat, waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.
- Professionals worden geacht alert te zijn op pestgedrag en pestgedrag tijdig te signaleren. Indien pestgedrag optreedt, moeten zij volgens het opgestelde stappenplan actie ondernemen tegen dit gedrag.
- Het respectprotocol wordt door het hele team onderschreven en aan alle ouders ter inzage aangeboden.
- We hanteren op Klavertje vier een vijfsporenaanpak ten aanzien van pesten:
  1. Steun bieden aan de leerling die gepest wordt.
  2. Steun bieden aan de leerling die pest.
  3. De ouders van de gepeste en van de pestende leerling steunen.
  4. De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem.
  5. Ondersteuning voor de professionals om het pesten aan te pakken.

Regels en afspraken

Schoolregels

Er zijn een aantal regels die gelden in alle groepen:

- Doe niets bij een andere leerling, wat je zelf ook niet prettig zou vinden.
- Kom niet aan een ander als de ander dat niet wil.
- We noemen elkaar bij de voornaam.
- We gebruiken geen scheldwoorden.
- Ook in geval van boosheid blijven we verbaal met elkaar communiceren. We gebruiken geen fysiek geweld.
- Niet: zomaar klikken. Wel: melden bij de leerkracht als er iets gebeurt wat je niet prettig of gevaarlijk vindt.
- Vertel het aan de leerkracht als jij of iemand anders wordt gepest.
- Vertel het thuis als je wordt gepest, houd dit niet geheim.
- We luisteren naar elkaar.
- We beoordelen niemand op uiterlijk.

Daarnaast spreken alle groepen aan het begin van ieder schooljaar een aantal afspraken af die gelden binnen de eigen groep.

Sociale media

Het gebruik van sociale media is niet meer weg te denken uit de manier waarop we communiceren, leren en delen. Toch zijn er veel misverstanden over het gebruik van sociale media op school. Een uitgelezen kans om hier met ons onderwijs bij aan te sluiten. Om de inzet van sociale media binnen het onderwijs goed te kunnen stroomlijnen heeft stichting Meer Primair een gedragscode opgesteld met vijf gouden regels.

5 gouden regels

Wees eerlijk

Onderzoek de mogelijkheden, maar wees ook de eerste om misverstanden te herstellen.

Iedereen heeft een stem

...maar kies de juiste manier; sociale media of een persoonlijk gesprek.

Post bewust

Denk na voor je iets plaatst over de eventuele consequenties; onthoud dat je zelf verantwoordelijk bent voor al je bijdragen.

Respecteer jouw publiek

Kritisch zijn mag, maar beledig niemand.

Wees een ambassadeur

... maar onthoud dat ook zij regels hebben om te volgen.

Voor alle betrokken medewerkers, leerlingen en ouders/verzorgers geldt dat:

- Het is toegestaan om tijdens de lessen actief te zijn op sociale media wanneer hiervoor door de directie en leerkrachten toestemming is gegeven.
- Betrokkenen kennis en informatie mogen delen, mits het geen vertrouwelijke of persoonlijke informatie betreft en het andere betrokkenen niet schaadt.
- De betrokkene persoonlijk verantwoordelijk is voor de inhoud die hij of zij publiceert via sociale media.
- Elke betrokkene zich ervan bewust dient te zijn dat de gepubliceerde teksten en uitlatingen voor onbepaalde tijd openbaar zullen zijn, ook na verwijdering van het bericht.
- Het voor betrokkenen toegestaan is om foto-, film- en geluidsopnamen te maken van schoolsituaties wanneer hier uitdrukkelijk toestemming voor plaatsing is gegeven. Bij inschrijving van nieuwe leerlingen wordt hiervoor aan de ouders/verzorgers om toestemming gevraagd. Jaarlijks wordt de ouders/verzorgers de gelegenheid gegeven om deze toestemming te wijzigen.
- Voor het publiceren/online zetten van foto-, film- en geluidsopnamen gebruik gemaakt wordt van de schoolapp van SchoolsUnited.
- Het medewerkers niet is toegestaan om 'vrienden' te worden met leerlingen op sociale media.
- Alle betrokkenen de fatsoensnormen in acht nemen. Als fatsoensnormen worden overschreden (bijv. mensen pesten, kwetsen, stalken, bedriegen, zwartmaken of anderszins beschadigen) dan worden er passende maatregelen genomen.

Grensoverschrijdend gedrag

Definitie grensoverschrijdend gedrag

Onder grensoverschrijdend gedrag verstaan we: buitenproportioneel kwetsend en/of respectloos gedrag naar volwassenen en/of medeleerlingen, het negeren van volwassenen, het niet willen luisteren na diverse waarschuwingen, het negeren van in school geldende regels, waarden en normen.

Voorbeelden van grensoverschrijdend gedrag kunnen zijn:

- lesverstoring gedrag
- de aanwijzingen van de leerkracht of een andere volwassene die aan school verbonden is negeren
- respectloos gedrag (grote mond)
- verbaal geweld
- vloeken of schelden
- bedreigen, zowel verbaal als fysiek
- vechten
- pesten van kinderen
- handtastelijkheden, zowel jegens leerlingen als leerkrachten
- seksuele uitingen of handelingen met kinderen of volwassenen
- discriminatie op cultuur, geslacht, huidskleur, leeftijd, religie of seksuele geaardheid

Protocol bij grensoverschrijdend gedrag

De leerkracht beslist, in overleg met een collega, of er sprake is van grensoverschrijdend gedrag. Grensoverschrijdend gedrag is geen optelsom van misdragingen, maar een momentopname van het gedrag. Grensoverschrijdend gedrag wordt door de leerkracht direct gemeld bij de ouders/verzorgers en genoteerd op de incidentregistratie van de groep.

Het stappenplan grensoverschrijdend gedrag start altijd bij niveau 1. Als een leerling echter bewust fysiek geweld gebruikt richting de leerkracht of dit dreigt te gebruiken wordt er direct opgeschaald naar niveau 3. Dit gezien de ernst van het gedrag.

Niveau 1

Bij een eerste overtreding krijgt de leerling een time-out in de maatjesgroep (zie [time-out](#)). Ouders/verzorgers worden gebeld door de leerkracht. De stappen van het protocol worden toegelicht.

Na 8 lesweken vervalt de eerste overtreding en begint de leerling weer met een schone lei.

Niveau 2

Bij een tweede overtreding (binnen 8 lesweken) belt de leerkracht de ouders/verzorgers. De leerling wordt de rest van de dag, met werk, in de maatjesgroep geplaatst. De jaarteam- en betreffende zorgcoördinator wordt hiervan op de hoogte gebracht.

Na 8 lesweken zonder incidenten vervalt de tweede overtreding en gaat de leerling terug naar niveau 1.

Niveau 3

Bij een volgende overtreding binnen 8 lesweken na de tweede overtreding worden de ouders/verzorgers en de leerling uitgenodigd voor een gesprek met de leerkracht en de jaarteamcoördinator. Dit gesprek vindt het liefst nog dezelfde dag plaats. De leerling wordt gedurende twee dagen, met werk, in een andere groep geplaatst. De directeur wordt hiervan op de hoogte gebracht.

Na 8 lesweken zonder incidenten vervalt de derde overtreding en gaat de leerling terug naar niveau 2.

Niveau 4

Bij een volgende overtreding binnen 8 lesweken na de derde overtreding worden de ouders/verzorgers en de leerling uitgenodigd voor een gesprek met de leerkracht en de directeur. Dit gesprek vindt het liefst nog dezelfde dag plaats.

Tevens ontvangen de ouders/verzorgers een schriftelijke mededeling van het bestuur dat een volgende overtreding binnen 8 lesweken in een schorsing resulteert. De leerling wordt gedurende 1 week, met werk, in een andere groep geplaatst. Het bestuur, leerplicht en onderwijsinspectie worden hiervan op de hoogte gebracht.

Na 8 lesweken zonder incidenten vervalt de vierde overtreding en gaat de leerling terug naar niveau 3.

Niveau 5

Bij een volgende overtreding binnen 8 lesweken na de vierde overtreding worden de ouders/verzorgers uitgenodigd voor een gesprek met de leerkracht en de directeur. Dit gesprek vindt het liefst nog dezelfde dag plaats.

De leerling wordt achtereenvolgens 4 dagen geschorst. Ouders worden van dit besluit op de hoogte gebracht middels een brief van het bestuur. Het bestuur, leerplicht en onderwijsinspectie worden hiervan op de hoogte gebracht.

Leerkrachten zorgen er tijdens een overtredingsfase voor dat er geregeld contact is met ouders over de voortgang. Hierbij is ook aandacht voor de terugkoppeling van positief gedrag.

Time-out

Een leerkracht kan een time-out inzetten als middel om preventief, en wanneer nodig curatief, te handelen zodra de leerkracht of de leerling merkt dat er sprake is van overprikkeling en/of ongewenst gedrag. De time-out plek kan dan de mogelijkheid bieden om even tot rust te komen.

Er bestaan verschillende time-out plekken:

- time-out plek in de klas
- time-out plek in de maatjesgroep
- time-out plek elders in de school die op dat moment aangewezen wordt (bijv. bij de zorgcoördinatoren)

Time-out plek in de klas

De time-out plek in de klas is een plek om even tot rust te komen of om te herstellen en zo te voorkomen dat het écht misgaat qua gedrag. De time-out plek in de klas wordt ingezet:

- Wanneer de leerkracht merkt dat een leerling overprikkeld raakt en ongewenst gedrag dreigt te gaan vertonen.
- Wanneer de leerling na twee waarschuwingen geen positieve gedragsverandering laat zien.
- Wanneer de leerling zelf aangeeft een time-out nodig te hebben.

Op de time-out plek wordt (indien mogelijk) in overleg de tijd bepaald dat de leerling daar zit. De leerkracht bepaalt per situatie of de leerling op de time-out plek moet werken, of dat hij/zij daar enkel zit om tot rust te komen.

Time-out plek in de maatjesgroep

Iedere groep heeft een maatjesgroep (groepen zonder wand spreken van tevoren af bij welke maatjesgroepen zij aansluiten). Soms is het in verband met de samenstelling van de groep beter om uit te wijken naar een andere groep iets verderop in de gang.

Als het de leerling niet lukt om op de time-out plek in de klas voldoende tot rust te komen, dan kan hij/zij naar de time-out plek in de maatjesgroep gestuurd worden. De leerkracht loopt mee naar de maatjesgroep voor een korte toelichting. De time-out in de maatjesgroep duurt een van tevoren afgesproken tijd, tenzij de leerkrachten in overleg anders bepalen.

Specifiek aangewezen time-out plek

Wanneer een leerling niet voldoende herstelt (de leerkracht beoordeelt dit) en niet terug kan naar de klas, kan een time-out plek op een andere plek aangewezen worden.

Time-out op het schoolplein en in algemene ruimtes

In het geval dat een leerling een time-out nodig heeft op het schoolplein of een algemene ruimte (bijv. gymzaal, aula), dan wijst de professional daar een plek voor aan. Indien de leerling na deze time-out het gedrag niet voldoende aanpast, wordt de leerling overgedragen aan de groepsleerkracht.

Weglopen

Helaas gebeurt het een enkele keer dat een leerling zo boos, verdrietig of geëmotioneerd is dat hij of zij besluit weg te lopen van school. Indien dit zich voordoet, hanteren wij op Klavertje vier de volgende afspraken:

- Als een leerling wegloopt van school en zich aan ons toezicht onttrekt, belt de leerkracht direct de ouders/verzorgers en licht de jaarteamcoördinator in (indien de jaarteamcoördinator niet aanwezig is of voor de klas staat kan een van de andere jaarteamcoördinatoren, zorgcoördinatoren of de directeur ingelicht worden). In het gesprek met de ouders/verzorgers wordt kort toegelicht wat er zich heeft afgespeeld en worden de ouders/verzorgers gevraagd direct naar school te bellen als de leerling zich thuis meldt.
- Indien ouders de Nederlandse taal onvoldoende machtig zijn om de informatie goed te begrijpen, wordt er aan een leerling uit een hogere groep gevraagd om in de moedertaal de informatie over te brengen.

- Wanneer de leerling niet binnen 10 minuten terug komt op school of zich thuis meldt, dan wordt de politie gebeld.
- Uiteindelijk volgt een gesprek tussen de leerling, ouders/verzorgers, groepsleerkracht en jaarteamcoördinator om het incident te bespreken. Er worden afspraken gemaakt om herhaling te voorkomen.

Pesten

Definities van plagen en pesten

Plagen

Bij plagen is er vaak sprake van incidenten, het gebeurt vaak spontaan en duurt niet lang. Bij plagen is er geen sprake van machtsverhoudingen, de kinderen staan in een situatie gelijk aan elkaar. Daarnaast is plagen vaak grappig en leuk en wordt er geen psychische of fysieke schade gedaan aan degene die geplaagd wordt.

Pesten

Bij pesten is er wel sprake van sterke machtsverhoudingen, het ene kind is sterker en het andere kind heeft een zwakke positie. Pesten gebeurt ook niet één keer, het gepeste kind is herhaaldelijk het slachtoffer van pesterijen en deze pesterijen duren lang. De pester wil opzettelijk de ander pijn doen of kwetsen. Het gepeste kind voelt zich vaak verdrietig, onzeker en/of bang.

Er zijn verschillende vormen van pesten:

- Verbaal pesten
- Fysiek pesten
- Pesten door intimidatie
- Pesten door isolatie
- Stelen of vernielen van bezittingen
- Digitaal pesten

Digitaal pesten

Met de opkomst van alle digitale middelen is ook het digitaal pesten in opkomst. Het pesten zelf is vaak niet anders dan het 'traditionele' pesten. Het gaat om het uitschelden, belachelijk maken en buitensluiten van anderen. Ook het uiten van bedreigingen of het plaatsen van vervelende foto's zijn voorbeelden van digitaal pesten. Kenmerkend voor deze nieuwe vorm van pesten is dat het vrijwel onzichtbaar blijft voor volwassenen. Digitaal pesten is venijnig vanwege de anonimiteit, het ontbreken van getuigen en de soms verregaande consequenties. Digitaal pesten gebeurt vaak na schooltijd. Het is daarom voor de school lastig om hier grip op te krijgen dan wel hier actie op te ondernemen. Wel zorgen wij er als professional altijd voor dat de leerlingen in de groep zich bewust worden van (digitaal) pesten en de gevolgen daarvan.

Pesten signaleren

Om pesten op te kunnen lossen, is het belangrijk dat pesten goed wordt gesignaleerd. Alleen als we weten dat er gepest wordt, kunnen we er iets aan doen. Het is niet altijd gemakkelijk om pesten te signaleren. Daar zijn meerdere redenen voor:

- Pesten is een complex groepsproces, waarin leerlingen meerdere rollen hebben. Pesters worden ondersteund door meelopers. Slachtoffers worden soms verdedigd door

Plagen of pesten?

Plagen

Iedereen maakt weleens een grapje over een ander. En een ander houdt jou ook weleens voor de gek. Dat is plagen.

- Plagen gebeurt niet steeds bij dezelfde persoon.
- Bij plagen ben je gelijk aan elkaar.
- Je doet het niet om iemand te kwetsen.

Pesten

Iemand slaan, schoppen of duwen. Gemene dingen over iemand zeggen. Iemand buitensluiten. Dat is geen plagen, maar pesten. Pesten is absoluut niet grappig.

- Pesten gebeurt steeds bij dezelfde persoon. En het gebeurt vaak, soms elke dag.
- Bij pesten ben je niet gelijk aan elkaar. De pester is bijvoorbeeld sterker of met een hele groep.
- Je doet iemand expres pijn of kwetst diegene met opzet.
- Het heeft grote gevolgen voor degene die gepest wordt. Hij/zij wordt bijvoorbeeld heel onzeker, durft niet meer naar school of slaapt slecht.

klasgenoten, maar er zijn ook buitenstaanders die wel weten dat er gepest wordt, maar niet ingrijpen. Iedereen heeft een rol in het groepsproces. De rollen van de betrokkenen kunnen ook wisselen.

- Er zijn vaak strategische pesters: pesters die pesten om hun status te verhogen en op die momenten pesten dat de leerkrachten of andere volwassenen het niet zien.
- Er zijn vele vormen van pesten. Sommige vormen zijn gemakkelijk te signaleren, zoals fysiek (schoppen, slaan), materieel (spullen afpakken) en verbaal (uitschelden, beledigen) pesten. Andere vormen zijn veel lastiger te signaleren. Voorbeelden zijn relationeel (roddelen, buitensluiten) en digitaal (online op internet of via de mobiele telefoon) pesten. Bij zulke verborgen vormen van pesten is het lastig om erachter te komen wie de pester is.

Er zijn verschillende signalen die erop kunnen duiden dat een leerling gepest wordt. Deze signalen kunnen duiden op pesten, maar dat hoeft niet altijd. Belangrijk is dat het gaat om een verandering in het gedrag van een leerling. De ervaringen van ouders moeten hierin worden meegenomen, zij maken hun kind ook thuis mee en kunnen aangeven of hun kind zich daar anders gedraagt.

Het is belangrijk om als professional tijdig kennis te nemen van de mogelijke pestsignalen:

Signalen bij de pester	Signalen bij de gepeste
Een andere leerling niet bij de eigen naam noemen, maar altijd een bijnaam gebruiken;	Een leerling geeft aan dat het gepest wordt;
Een andere leerling voortdurend ergens de schuld van geven;	Een leerling is veel alleen, bijv. op het schoolplein;
Negatieve opmerkingen maken over iemands kleding, muziekkeuze, enz.;	Een leerling blijft altijd over bij het kiezen van groepjes;
Andermans bezittingen afpakken;	Er wordt niet of slecht geluisterd als een leerling iets zegt;
Iemand beledigen;	Een leerling is teruggetrokken of angstig;
Iemand negeren;	Een leerling durft niet alleen naar huis te gaan;
Iemand buitensluiten;	Een leerling doet overdreven goed zijn best om zich aan te passen aan anderen.
Fysiek geweld gebruiken: slaan, schoppen, enz.;	
Verbaal geweld gebruiken: uitschelden, enz.;	
Een andere leerling als slaaf behandelen;	
Iemand opwachten na schooltijd.	

Om de sociale veiligheid in de groepen te monitoren zetten we de veiligheidsvragenlijsten van de Vreedzame School in. Met behulp van deze vragenlijsten brengen we ook het eventuele pesten in de groep in beeld.

Preventieve en curatieve aanpak

Preventief

Voorkomen is beter dan genezen is onze visie. Het voorkomen van pesten kan veel ellende besparen. Op Klavertje vier werken wij met **De Vreedzame School**. Dit programma werkt aan een schoolcultuur, waarbij aandacht wordt besteed aan sociale competentie en democratisch burgerschap. De school wordt gezien als een mini-maatschappij, waarin leerlingen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen en waarin leerlingen leren om samen beslissingen te nemen en

conflicten op te lossen. Leerlingen leren zich verantwoordelijk te voelen voor elkaar en voor de maatschappij en leren open te staan voor elkaars verschillen.

De Vreedzame School is meer dan alleen een lesmethode; het is een houding en er wordt voortdurend geprobeerd een transfer te maken naar 'het echte leven'. De leerkracht heeft hierin een belangrijke voorbeeldrol.

In het verlengde van alle lessen realiseren we een sociaal klimaat, waarin iedereen zich medeverantwoordelijk, thuis en betrokken voelt. Een open en respectvolle sfeer waarin de leerlingen zich veilig voelen en positief opstellen. Dit gebeurt door scholing van het team en coaching van medewerkers. Daarnaast wordt er door alle professionals binnen Klavertje vier consequent en volgens hetzelfde protocol opgetreden. Er zijn duidelijke regels en afspraken en de professionals zien er op toe dat deze door een ieder worden nageleefd.

Curatief

In sommige gevallen is er al sprake van pesten en is een preventieve aanpak niet meer toereikend. In dat geval zal de leerkracht het pestprotocol in werking zetten. De leerlingen zullen ten alle tijden worden gestimuleerd om de situatie, al dan niet onder toezicht van de leerkracht, zelf op te lossen. Leerlingen worden op deze manier ook weerbaarder gemaakt. De leerlingen hebben altijd het recht om zich in een peestsituatie te beroepen op de hulp van de professional. Deze dient de leerlingen met elkaar in gesprek te brengen en met elkaar na te gaan hoe er met elkaar omgegaan dient te worden. Als de pesterijen niet stoppen is het van belang dat de gepeste veiligheid geboden wordt. Aan de pester wordt duidelijk gemaakt dat zijn/haar gedrag niet wordt getolereerd en dat er sancties aan het gedrag verbonden zijn (zie [protocol bij pesten](#)).

Vijfsporenaanpak

Pesten stopt niet vanzelf. Om het pesten te stoppen moeten er maatregelen genomen worden. De vijfsporenaanpak is een aanpak die zich richt op de verschillende betrokken partijen: de gepeste leerling, de pester, de ouders, de klasgenoten en de school.

1. Steun bieden aan de leerling die gepest wordt:

- Naar de leerling luisteren en het probleem serieus nemen.
- Met de leerling overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met de leerling werken aan oplossingen.
- Waar nodig zorgen dat de leerling deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden.
- Zorgen voor vervolgesprekken.

2. Steun bieden aan de leerling die pest:

- Bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- Helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere leerlingen.
- Helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- De leerling zich veilig laten voelen door uit te leggen wat we er aan gaan doen om het pesten te stoppen.
- Grenzen stellen en daar consequenties aan verbinden.

- Waar nodig zorgen dat de leerling deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden.
  - Zorgen voor vervolgesprekken.
3. De ouders van de gepeste en van de pestende leerling steunen:
- Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.
  - Ouders op de hoogte houden van pestsituaties.
  - Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.
  - In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken. Zowel op school als vanuit de thuissituatie.
  - Indien nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.
4. De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem:
- Praten met de leerlingen over pesten en hun eigen rol daarbij.
  - Overleggen met de leerlingen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
  - Samen met de leerlingen werken aan oplossingen, waarbij zij zelf een actieve rol spelen.
5. Ondersteuning voor de professionals om het pesten aan te pakken:
- De school zorgt dat alle professionals binnen het team voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.
  - De school werkt aan een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is.

Protocol bij pesten

Indien er sprake is van incidenten betreffende pestgedrag, dan treedt het protocol bij pesten in werking. Pestsituaties worden door de leerkracht genoteerd op de incidentregistratie van de groep en verwerkt in ParnasSys onder het kopje 'sociale veiligheid'.

Stap 1

De leerkracht brengt de betrokken leerlingen met elkaar in gesprek. Indien nodig begeleidt de leerkracht het gesprek. Er worden afspraken gemaakt over wenselijke gedragsveranderingen passend bij de situatie. In de groepen 5 t/m 8 worden deze afspraken schriftelijk vastgelegd. Voor de pester heeft dit gesprek een waarschuwend functie. Er worden afspraken gemaakt over de mogelijke consequenties bij aanhouden van het pestgedrag.

Voorbeelden van consequenties bij aanhoudend pestgedrag zijn:

- Een of meerdere pauzes binnenblijven
- Nablijven
- Een schriftelijke opdracht, zoals een verslag over de toedracht en de rol van de leerling in het pestprobleem
- Een gesprek met als doel bewustwording over de consequenties van het pesten

Stap 2

Als een positieve gedragsverandering uitblijft, wordt de afgesproken consequentie uitgevoerd en maakt de leerkracht een afspraak met de ouders/verzorgers van de pester en de gepeste (apart van elkaar). Tijdens het gesprek wordt de afgesproken gedragsverandering besproken. Ook wordt er nadrukkelijk gekeken hoe ouders hierin een rol kunnen spelen. Tijdens het gesprek wordt met de ouders een nieuwe afspraak gemaakt voor een evaluatiegesprek binnen 4-6 weken.

Stap 3

Als blijkt dat het pestgedrag na 4-6 weken niet is gestopt, gaat de leerkracht in overleg met de antipestcoördinator om een plan van aanpak op te stellen. De zorgcoördinator en jaarteamcoördinator worden van dit plan op de hoogte gebracht. Het eerder geplande evaluatiegesprek met ouders vindt plaats, eventueel in het bijzijn van de antipestcoördinator. Indien van toepassing wordt tijdens dit gesprek het plan van aanpak besproken. Er wordt een nieuwe afspraak gemaakt voor een volgend evaluatiegesprek binnen 4-6 weken.

Stap 4

Wanneer het pestgedrag niet stopt, vindt er een gesprek plaats met de ouders/verzorgers, leerling, leerkracht en directeur. Tijdens dit gesprek worden de overtredingen en gepleegde interventies besproken. De directeur spreekt verwachtingen uit voor de komende periode, waarbij er verwezen wordt naar het inzetten van deskundige hulp zoals de schoolcoach of schoolarts van de GGD. De directeur kan deze hulp verplichten. Er wordt een nieuwe afspraak gemaakt voor een volgend evaluatiegesprek binnen 4-6 weken.

Stap 6

In extreme gevallen kan de directeur overgaan tot bijzondere maatregelen. Het plaatsen van de pester buiten de klas, een tijdelijke uitsluiting van de lessen op school met een maximum van 3 dagen of de procedure van verwijdering opstarten. Deze laatste wordt toegelicht in het schorsingsbeleid van Meer Primair.

Aanpak bij digitaal pesten

Wanneer er een melding wordt gedaan van digitaal pesten door leerlingen, ouders of medewerkers volgt er een groeps gesprek om de gevaren van internet pesten bespreekbaar te maken.

Verder:

- Luistert de professional naar het verhaal van het slachtoffer.
- Wordt er direct gecommuniceerd met de ouders van het slachtoffer.
- Wordt de ouders geadviseerd om aangifte te doen.
- Wordt geprobeerd de dader te achterhalen.
- Wordt er direct gecommuniceerd met de ouders van de dader.
- Krijgt de dader een waarschuwing en treedt het protocol bij pesten in werking.

Contact

Helaas komt het soms voor dat ondanks alle middelen die ingezet worden om het klimaat in een groep zo veilig en positief mogelijk te houden, er toch sprake is van pestgedrag. Mocht u vragen hebben wat betreft (mogelijk) pestgedrag in de klas of heeft u het idee dat uw zoon of dochter wordt gepest, dan is het belangrijk om eerst in gesprek te gaan met de groepsleerkracht. Mocht u er samen niet uit komen, dan kan de jaarteamcoördinator en/of zorgcoördinator ingeschakeld worden.

José Brussé
Zorgcoördinator groepen 1-2-7-8
T| 023-5619050
E| j.brusse@klavertje-vier.nl

Esmée Teeuwen
Zorgcoördinator groepen 3-4-5-6
T| 023-5619050
E| e.teeuwen@klavertje-vier.nl

Ester van Groningen
Zorgcoördinator gedrag
T| 023-5619050
E| e.vangroningen@klavertje-vier.nl

Anti-pestcoördinatoren

Scholen zijn sinds 1 augustus 2015 verplicht om een anti-pestcoördinator in huis te hebben. De taken van de anti-pestcoördinator worden door het ministerie van OCW als volgt omschreven:

- Fungeren als aanspreekpunt voor ouders en leerlingen/belangenbehartiging in het kader van het antipestbeleid.
- Een actieve bijdrage leveren aan een sociaal veilig schoolklimaat door het geven van voorlichting en het organiseren van preventieve activiteiten.
- Fungeren als gesprekspartner en beleidsadviseur op het gebied van sociale veiligheid.
- Coördinatie van anti-pestbeleid van de school.

Op Klavertje vier hebben wij twee geschoolde anti-pestcoördinatoren:

Ilona de Jong
Jaarteamcoördinator groepen 5-6
T| 023-5619050
E| i.dejong@klavertje-vier.nl

Ester van Groningen
Zorgcoördinator gedrag
T| 023-5619050
E| e.vangroningen@klavertje-vier.nl

Contactpersoon

Daarnaast hebben we op Klavertje vier een contactpersoon. De contactpersoon is het aanspreekpunt voor ouders en leerlingen bij klachten over schoolzaken. De contactpersoon zorgt ervoor dat klachten niet blijven broeien of escaleren, maar dat deze volgens de juiste route worden opgelost.

De contactpersoon:

- is een herkenbaar aanspreekpunt met wie de klager contact kan leggen.
- neemt contact op met de externe vertrouwenspersoon die de klager tijdens de behandeling van de klacht begeleidt en adviseert.
- brengt de klager in contact met de persoon die de klacht kan wegnemen.

De contactpersoon op Klavertje vier is:

Ad Alberts

Contactpersoon

T| 023-5619050

E| a.alberts@klavertje-vier.nl

GGD

Als u zich zorgen maakt over pesten is het ook altijd mogelijk om een afspraak te maken met de jeugdverpleegkundige of jeugdarts van de GGD. Voor het maken van een afspraak kunt u bellen met de frontoffice JGZ. Bereikbaar op maandag van 8.30 uur tot 12.30 uur en van 13.00 uur tot 17.00 uur.

Jeugdgezondheidszorg | GGD Kennemerland

T| 023-7891777

E| frontofficejgz@vrk.nl